

متن پرسش

با سلام: در مورد مرحوم فردید دانشمندی که حیات دیگری برایم رقم زد و نشان داد و رای تردیدها و غریب‌دگی‌ها عالم دیگری نیز هست سوالاتی دارم امید تک تک را پاسخ دهید و به جواب کلی اکتفا نکنید. ۱. آیا آن حکیم فرزانه، عالم (بکسر لام) عالم (بفتح لام) دار است؟ ۲. چگونه می‌توان اندیشه‌های زلال و ناب ایشان را به دست آورد متأسفانه ایشان نوشته‌چندانی به جا نگذاشتند از طرفی گویا سخنران خوبی هم نبودند و یک فیلم از ایشان که در اینترنت است بسیار نامفهوم است این هم از عجایب است که یکی از بزرگترین حکما بنان و بیان خوبی نداشته باشد. ۳. برای من نگاه آن مرحوم و عبور از غرب اصالت دارد و انقلاب اسلامی را از دریچه ایشان می‌نگرم و شاید از زمانی که کتابی از مرحوم حائری خواندم اعتقاد چندانی به ولایت فقیه ندارم و تاکنون همراهیم به خاطر آن مرحوم بوده است لکن احساسی که اخیراً دارم اینست که شاید نتوان با این نظام از غرب عبور کرد و حوزه‌ها هنوز ظرفیت رسیدن به عمق نگاه فردید را ندارند و در نتیجه فقها و ولی‌فقیهانی که از آن حوزه برخوردارند در شناخت غرب شاید فائز نباشند کما اینکه امام می‌فرمایند اگر مراد از مظاهر تمدن نوآوری‌ها، اختراعات و ابتکارات و صنعت‌های پیشرفته است که در پیشرفت و تمدن بشر دخالت دارد، هیچ‌گاه اسلام و هیچ مذهب توحیدی با آن مخالفت نکرده و نخواهد کرد بلکه علم و صنعت مورد تأکید اسلامی و قرآن مجید است و اگر مراد از تجدد و تمدن به آن معنی است که بعضی روشنفکران حرفه‌ای می‌گویند که آزادی در تمام منکرات و فحشا حتی همجنس‌بازی و از این قبیل، تمام ادیان آسمانی و دانشمندان و عقلا با آن مخالفند می‌بنید اختلاف امام با غرب جوهری نیست بلکه نسبت به عوارضی است که غرب بدان دچار است و نیز رهبری را می‌بینیم سنت و مدرنیته را در وجود چمران جمع شده می‌بینند از طرفی این چهل سال نشان می‌دهد نظام در عبور از غرب ناکارآمد بوده است عموماً غرب زده‌ها در راس قوه مجریه بودند واقعا اگر امام قصد عبور از غرب را داشت باز سکان اجرایی کشور را در سال ۶۴ علی‌رغم میل رییس جمهور به موسوی می‌داد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱- بنده فردید را به جهت جامعیتی که دارد یک عالم واقعی می‌دانم. شاید سبقت مطالبی که در فکر خود دارد مانع می‌شود تا مثل یک خطیب سخن بگوید ولی اهل فکر خوب می‌فهمند که او در سخنان خود به چه اشاره دارد. ۲- کتاب‌های «دیدار فرهی» و «مفردات فردیدی» نکات خوبی برای فهم اندیشه‌ی فردید دارد. مقاله‌ی بنده تحت عنوان «محکمت و متشابهات فردید»

تذکراتی در این مورد در بر دارد که آدرس آن در سایت لب المیزان عبارت است از
«۳» <http://lobolmizan.ir/faq/۱۲۷۶> - تصور بنده آن است که حضرت امام و رهبری به خوبی غرب
را فهمیده‌اند و نمی‌خواهند کنار غرب خود را معنا کنند بلکه نظر به تمدن دیگری دارند ولی روش آن‌ها
عبور دادن ملت است از غرب نه صرفاً نقد تئوریک غرب و آن جملات که می‌فرمایید معنای دیگری دارد
غیر از آنچه بخواهند به غرب اصالت دهند. موفق باشید